

בנק הפועלים" נוסף בעורפו של "בנק לאומי" במירוץ על כתר הבנקאות בישראל ותוך התחרות על עיסקות כבירות, תמיכה בחברות כלכליות מקורבות, רכישת בנקים ועוד בנקים, מתנהל

ר.ו.ק.ר.ב. ה.ה.נ.ה.י.ם

כל אחד מימי הראשון בשבוע מתכנסת בקומה השלישית של בניין החדש שבשדרות רוטשילד 50 תל-אביב, הנהלת בנק הפועלים. ישיבה נערכת באולם הישיבות. הריהוט שם, כמו בכל חדר הנהלה, הוא כמעט ספרטני. כראש שולחן יושב גיורא גיית (50), איש ריאליזם, בעל כלורית שיער עבותה. הישיבה היא קצרה ביותר. לעיתים יא נמשכת 30 דקות בלבד.

ישיבה נוספת של הנהלה נערכת כל יום בימי. גיורא גיית בא במקומו של האיש ושמו מרחף עד היום מעל לבנק הפועלים: יעקב לוינסון.

למחרת היום, בימי השני בשבוע, ערכת ברחוב יהודה הלוי 32, בקומה רביעית של בנק לאומי, ישיבת הנהלה של הבנק. הבניין של בנק לאומי הוא חדש יותר ומרוהט בפאר. ת הרצפות מכסים מרברים רכים, הקירות מקושטים בתמונות יקרות. ראש הישיבה יושב ארנסט יפת כסוף שיער, בנקאי בדינאמי. הישיבה תחילה כשעה 9 בדיוק, ונמשכת זעתיים.

כל אחד משני הבניינים האלה הוא גרבו לענק פינאנסי בקנה-מידה ינלאומי. כאשר נערכות ישיבות הנהלה כשני חדר-ישיבות האלה, מרוחקים מרחק של כמה מאות מטרים זה מזה, מודעים המנהלים היטב

אלה לקיומם של אלה. המערכה הכבדה בין שני הבנקים מתנהלת לעיתים בגלוי, לעיתים מתחת לפני השטח, בתחרות על עיסקות-ענק, באמצעות בנקים-עמיתים או חברות-השקעה שלכאורה אינן קשורות בבנקים הגדולים.

"לרדוף, להשיג!"

ד מילחמה האמיתית בין שני הבנקים התחילה לפני 13 שנים. באותה שנה, 1970, התמנו שני אנשים צעירים יחסית לתפקידים מרכזיים, כל אחד בבנק שלו. שני האנשים גדלו כל חייהם במערכת שבה ממלאים כסף, הון גדול ורווחים תפקיד מרכזי.

יעקב לוינסון הוא בנו של מי שהיה גזבר ההסתדרות, גרשון לוינסון. ארנסט יפת הוא בנו של הבנקאי יעקב יפת, בעליו של הבנק שנשא את שמו. שני האנשים האלה כמעט ולא עשו בחייהם דבר שאינו קשור בפינאנסיס, בכסף, בבנקאות.

לוינסון היה בעבר חבר קיבוץ ראשי-הניקרה. היום הוא כמעט שאינו נראה בציבור, אלא כשחליפת בנקאים שמרנית לגופו ועניבה על צווארו. הוא למד באוניברסיטה כלכלה ומדעי המדינה — והקריירה שלו, כמו תולדות בנק הפועלים, מוכיחים שהוא

למד היטב גם את הקשר שבין שני תחומי הלימוד שלו. ב-1968 הצטרף לוינסון הצעיר — הוא היה אז בן 36 — להנהלת בנק הפועלים, אחרי שקודם לכן עבד במחלקה הכלכלית של חברת העובדים בוועד-הפועל של ההסתדרות.

איש. בנק לאומי יפת בנקאי בן-בנקאים

הפטרון של לוינסון היה ממליך המלכים הפוליטי והכלכלי של מדינת ישראל באותם הימים, פינחס ספיר.

השר, שהתמחה בטיפוח אנשים צעירים, ראה את האפשרויות הגלומות בגבר דקה-גזורה, בעל ארשת-הפנים החתומה, המוג הצונן ורצון-הברזל. כעבור שנתיים, והוא אז בן 38, התמנה לוינסון לתפקיד החשוב ביותר בבנק הפועלים. הוא הפך יו"ר הנהלה, תפקיד המקביל למנכ"ל בבנקים אחרים.

לוינסון החליף בתפקיד זה את אברהם זברסקי, ככל הנראה, ספיר לא הסתיר מלוינסון את מטרותיו. הוא רצה שבנק הפועלים יהפוך למכשיר פינאנסי הגדול והחשוב במשק. ספיר לא אהב את ארנסט יפת, שכאותה שנה התמנה כמנהל הכלכלי היחיד של בנק לאומי לישראל. ספיר חשב, וגם אמר, שיפת הוא "חצוף ועקשן".

לוינסון אכן וזה לגיבוי המלא של ספיר. הוא אמר בגלוי לכמה מראשי חברת העובדים ההסתדרותית, כי בכונתו "לרדוף ולהשיג" את בנק לאומי בתוך 10 שנים. כתנאי לקבלת התפקיד, תבע לוינסון כי לרשות בנק הפועלים יעברו שני מכשירים פינאנסיים רבי-עוצמה: קרד-ההשקעות של חברת העובדים, וקופת גמול שריכה בידה מיליארדי לירות, מכספי הפנסיה של חברי-ההסתדרות. ראשי חברת העובדים לא הסכימו בקלות לכך שבנק הפועלים יהפוך ראש וראשון לחברות ההסתדרותיות.

אך לחצו של ספיר היה חזק, ולוינסון השיג את מבוקשו. עכשיו, כשהיתה בידו עתודת-הון אדירה כל-יכר, יכול היה לגשת לביצוע תוכניתו.

כאשר קיבל לידי יעקב לוינסון את בנק הפועלים, הוא היה הבנק השלישי בגודלו במדינה, אחרי בנק לאומי ואחרי בנק דיסקונט של מישפחת רקנאטי.

בנק הפועלים נוסד ב-1921 עלידי ההסתדרות הציונית ועלידי ההסתדרות הכללית. הוא התפתח באיטיות יחסית. בסוף 1971, היא השנה הראשונה לכהונתו של לוינסון, הסתכם המאון של בנק הפועלים ב-1.67 מיליארדי דולר — לעומת

איש. בנק הפועלים לוינסון קיבוצניק בן-גיזבר

3.32 מיליארד דולר של בנק לאומי. אך לוינסון גילה עד מהרה שבבנק לאומי יש לו יריב עקשן וחזק. היום כבר אין ספק שלוינסון לא הצליח במטרה שהציב לעצמו. הוא רדף אחרי בנק לאומי במשך 11 שנים תמימות, אך לא השיג אותה. המאון של בנק לאומי עדיין גדול יותר — אף שרווחי בנק הפועלים גדולים, בשנים האחרונות, מרווחי בל"ל.

על אפו וחמתו של זנבר

ארנסט יפת, האיש שהשכיל לגונן על מעמדו של בנק לאומי, נולד בגרמניה ב-1921. ב-1933, כאשר עלו הנאצים לשלטון בגרמניה, עלתה מישפחת יפת לירושלים. ארנסט היה בכבוד שבין ארבעת בניו של הבנקאי יעקב יפת, שייסד בירושלים את בנק יפת ביהוד עם שני שותפים: הר"ר אלפרד פויכטוונגר ורוברט לוי.

מילחמה בשטח ההפקר

יש לך בנקאים למקצוע.

ממיליונים למיליארדים

אליו עתה כאשר אחד האמצעים לכך הוא מערכת פירסום ארדיה.

ממיליונים למיליארדים

ב. בנק לאומי מרכז את המערכה בתחום העשי להכאיב לבנק הפועלים. לאחרונה מתח בנק לאומי מסלול מיוחד לחברות גדולות. בבנק מסבירים שהו שינוי כ-צורת הטיפול. הם רוצים לגרום לכך שפקיד הבנק שיעסק בחברות גדולות, יוכשר לכך במיוחד.

אחרי הכל, יכולים להיות הבדלים מהותיים בין צורת הטיפול בעסק המגולגל מיליונים בשנה, ובין צורת הטיפול בעסק המגולגל מיליארדים.

בנק לאומי מכון את התפתחותו למשטח נוסף: הרחבת המעורבות של הבנק בעסקים לא-בנקאיים. עד השנים האחרונות התרכז בנק לאומי בעיקר בעסקים רלאנידי באמצעות חברת ההשקעות שלו, ובאמצעות חברת אמריקה-ישראל, שבה שותפים בעלי-הח מרום-אשרייה.

כיוון ההתפתחות החדש הוא: תעשייה מתקדמת. מיפעלים עתירי דיע ותחומי האלקטרוניקה והמי חשבים. לצורך זה גייס הבנק את האלוף (מיל') עמוס חורב, שהיה נשיא הטכניז.